

ACTIVITATS DE LLEURE EDUCATIU – ESTIU 2020

Vessant pedagògica

Les activitats d'educació en el lleure en les quals participen menors de 18 anys, són una eina educativa de primer ordre i una gran oportunitat per a què nens, nenes i adolescents gaudeixin d'un lleure de qualitat i amb transmissió de valors.

Amb la metodologia pròpia de l'educació en el lleure, a les activitats d'estiu com casals, colònies, acampades, rutes i camps de treball que els permeten seguir adquirint tot un seguit de competències essencials i igual d'importants que les de l'educació formal i integrar un ampli ventall de valors (cooperació, igualtat, compromís, vida saludable, respecte per el medi ...) en el context, activitats i marc de relacions personals propis del temps de lleure.

Poden servir també per millorar les condicions en què infants i adolescents d'entorns socioeconòmics més desfavorits passen els mesos d'estiu.

Totes aquestes característiques prenen un relleu especial en el context de la pandèmia per la COVID-19 amb, com a mínim, la triple funció d'ajudar a assumir i processar emocionalment les conseqüències i implicacions de la crisi, recuperar la convivència presencial amb altres infants, fer aprenentatges específics d'autoprotecció i nous hàbits. En aquest sentit l'educació en el lleure de l'estiu del 2020 és especialment rellevant en la fase post-confinament per a la infància i l'adolescència:

La primera, fer un acompanyament emocional i escoltar, més que mai, els nens i nenes i les adolescents, amb les seves inquietuds, pors i també propostes. Calen activitats que treballin les emocions, que connectin amb allò viscut, que comparteixin, i que mobilitzin els valors de la cooperació, la solidaritat, l'ajuda mútua, valors tots ells molt presents a les activitats de lleure educatiu.

La segona es centra en recuperar la convivència presencial amb altres infants i joves. S'ha de promoure que els i les participants de les activitats siguin part activa en la preparació de les activitats derivades del guiatge d'aquest document.

I la tercera, especialment rellevant en la fase post-confinament per a la infància i l'adolescència, és la de fer aprenentatges específics d'autoprotecció i nous hàbits. Basant-nos en aquesta darrera funció, les activitats d'educació en el lleure d'aquest estiu poden assegurar:

- L'aprenentatge en les noves rutines, especialment les que tenen a veure amb la higiene i la protecció, i el protagonisme d'infants i joves en aquests nous aprenentatges.
- La retrobada i contacte amb la natura i els espais oberts.
- La recuperació del sentit de comunitat: les interaccions socials, el retrobament amb les amistats, el contacte amb referents adults més enllà del nucli familiar.
- L'aprenentatge d'una nova manera de relacionar-nos mantenint un distanciament físic

Per això, i des d'una vessant pedagògica, caldrà incorporar en el disseny educatiu de les activitats, l'experiència COVID-19, i enriquir aquestes activitats amb nous aprenentatges i experimentacions, treballant entre altres qüestions:

- L'acompanyament emocional
- El treball del dol
- La gestió de la incertesa i la por al desconegut.

El document busca donar un marc pedagògic i unes estratègies de treball comunes que permetin dur terme les activitats de lleure amb garanties sanitàries i pedagògiques. És complementari al document "[Criteris generals per a l'organització de les activitats de lleure educatiu - estiu 2020](#)", elaborat en coordinació amb el Departament de Salut i on hi ha intervingut l'ampli ecosistema d'entitats organitzadores d'activitats de lleure educatiu del país.

Finalment, volem constatar la importància del treball interdisciplinari necessari per a un bon desenvolupament de la campanya d'activitats de l'estiu 2020. Gràcies a aquesta col·laboració serà possible la creació de materials i recursos per part de professionals en els àmbits de la Salut, la Psicologia, l'educació emocional i l'Educació formal i no formal.

1. MARC ESTRATÈGIC

1.1. Consideracions prèvies

El present document s'emmarca en les activitats de lleure educatiu per a infants i joves de 3 a 17 anys regulades pel Decret 267/2016.

Les propostes d'aquest document tenen present el desenvolupament d'activitats com a mínim a partir de la fase III del desconfinament.

1.2. Algunes idees força sobre les activitats d'estiu 2020.

Des de la Direcció General de Joventut i l'Agència Catalana de la Joventut, en aliança amb els ens locals i les entitats organitzadores d'activitats en el lleure educatiu, ja siguin de base de voluntariat o com remunerat, volem que aquest sigui un estiu marcat per quatre adjectius: relacional, educatiu, accessible i lúdic.

Relacional

- El lleure compta amb una comunitat educativa forta i àmplia que cal posar en valor: participants, equips educatius, famílies i entorn.
- Que la distància física no es converteixi en distanciament social: repte de treballar amb una òptica grupal i creació de sentiment de pertinença, aprendre d'aquesta nova manera de relacionar-se.
- Els equips educatius del lleure, malgrat no substituir la tasca d'una figura professional, poden intervenir en la prevenció, detecció i una primera atenció en l'acompanyament emocional d'infants i joves, incloent situacions de risc i/o violència.

Educatiu

- El lleure és un àmbit / espai fonamental per a infants i joves. S'hi crea una interacció educativa entre participants, equips educatius i els valors del lleure, necessària per a desenvolupar competències educatives bàsiques. Sense interacció, l'aprenentatge no seria possible.

- Importància del quotidià en les activitats, incorporant nous hàbits d'educació per a Cultura de la Salut en el quotidià de les activitats de lleure i que també seran aplicables en la vida quotidiana dels infants mentre duri la pandèmia.

Accessible

- La creativitat i la imaginació pròpies d'infants i joves són necessàries per adaptar l'estiu a les seves necessitats. Confiem en la seva participació diversa en la presa de decisions, el disseny i la convivència amb les mesures extraordinàries.
- Cap infant o jove sense lleure: accessibilitat, adaptació, inclusió i reconeixement de la diversitat en les formes de participar-hi.
- Comptem amb la complicitat dels ens locals per oferir opcions d'espais i activitats de lleure. Aquests complementen el sentiment de pertinença a una comunitat àmplia.

Lúdic

- El col·lectiu d'infants i joves ja han patit prou pressió per les mesures durant el confinament: ara cal construir un gran estiu d'oportunitats per a tothom.
- Treball coordinat entre el món del lleure i els recursos sanitaris per a crear espais segurs, de relació, diversió i aprenentatge.

1.3. Desenvolupament del marc estratègic.

Amb aquest document s'exposa un marc pedagògic que permeti la realització de les activitats de lleure per a infants i joves garantint les condicions necessàries per a la protecció de la seva salut i la de la comunitat.

Aspectes educatius de les activitats de lleure inclusives: la relació educativa i el grup.

La relació educativa en les activitats del lleure és innegable, ja que s'hi donen els 3 elements necessaris per a crear-la: una persona educadora, una persona educand, i un contingut. Volem reforçar aquesta idea de la importància del grup i del treball cooperatiu que es promou en les activitats d'educació en el lleure.

És en el grup, i en el lleure compartit, on es podran vehicular activitats necessàries en la situació actual, on la població escolar no ha pogut seguir presencialment la seva educació formal des de mitjans del mes de març. També s'hauran donat situacions crítiques en l'entorn proper dels infants i joves: des de dols per l'absència d'algun familiar fins la convivència amb una situació d'atur en la unitat de convivència.

Destaquem també situacions particulars com les d'estudiants de cursos de canvi d'etapa, en ple procés de presa de decisions acadèmiques i laborals, i les de joves amb necessitats educatives especials o joves en situació d'atur.

Per tant, la tendència a crear activitats d'educació en el lleure com més normalitzades millor, també contribuirà al benestar emocional d'infants i joves.

La situació actual fruit de la pandèmia, de ben segur que transforma algunes de les característiques de les activitats d'educació en el lleure, però no canvia ni ha de canviar substancialment el fet educatiu de les mateixes. El present document vol donar unes indicacions a les persones que desenvolupen aquestes tasques per a superar i adaptar-se a les situacions que marquin les mesures sanitàries que proposen les autoritats competents.

La Cultura de la Salut: física i emocional.

El document s'aproxima a les activitats des de dos punts de vista:

- L'adaptació de les activitats al context de la COVID-19.
- La realització d'activitats per treballar hàbits saludables en el context de la COVID-19.

L'OMS recomana que les activitats amb infants i joves siguin espais on reforçar mesures i suport de l'educació per a la salut.

En tot moment es busca dotar d'un marc de treball a les entitats organitzadores, a partir del qual (i de la seva expertesa i realitat diferenciada), ja sigui pel seu compte o de forma col·laborativa, pugui pensar, adaptar, crear i dur a terme cadascuna de les activitats planificades per aquest estiu. Els infants i joves han de ser protagonistes d'aquestes activitats des de l'inici, ser-ne part activa, donar-los la possibilitat d'expressar els seus dubtes, inquietuds, pors i necessitats i, a partir de l'oportunitat que ofereix la educació en el lleure, donar-los resposta.

Cal doncs aportar idees i premisses clares i avalades per diferents entitats del sector, la Salut i la Psicologia que permetin generar una bossa de recursos pedagògics per aquest estiu.

Així mateix, és necessari que els equips educatius de les activitats rebin la formació necessària que els ajudi a desenvolupar-se amb garanties en el nou context. Aquests equips han de ser, com sempre, referents pels i les joves i infants de les activitats, però aquest cop més que mai, transmissors de la cultura de la salut.

Si parlem de l'estat de salut dels i les participants, hem de fer un incís especial en l'atenció a la salut emocional. Les activitats de lleure seran sovint un espai propici per a la prevenció, la detecció i una primera atenció d'aspectes emocionals i de dol, i seguiran vetllant per la gestió de casos on sigui necessària la intervenció i aplicació de protocols relacionats amb la violència i els abusos sexuals i les situacions de risc.

Reforcem la comunitat educativa del lleure: participants, famílies, equips educatius i ens locals.

Les famílies són unes aliades en el procés educatiu. En l'educació no formal cal que ara més que mai vegem l'entorn d'infants i joves com una comunitat educativa que cal que alineï els seus esforços per al benestar dels i les participants. La comunicació i la confiança han de marcar la relació entre equips educatius i les persones responsables de la tutela dels i les infants i joves.

Un altre agent important en aquesta comunitat educativa són els ens locals i el teixit associatiu i comunitari que s'implica en el procés de l'educació en el lleure. Especialment els ens locals i comarcals tenen un paper d'administració de proximitat en donar suport, en la mesura que puguin, al desenvolupament de les activitats. La seva predisposició en treballar cooperativament amb les entitats organitzadores permetrà una realització d'activitats en unes condicions de seguretat i confiança adients.

No podem oblidar també el paper que el propi jovent i la infància tenen en l'educació en el lleure, no com a simples persones destinatàries de l'activitat, sinó que cal donar-los un paper central. Desenvolupem més aquesta qüestió en l'apartat "Fem dels joves i infants part activa".

Que la distància física no es converteixi en distanciament social.

Aquest estiu 2020 és un moment d'agraïment. És una bona oportunitat per recuperar els valors de les activitats d'aprenentatge i servei que s'han donat aquestes setmanes, protagonitzades per la societat civil autoorganitzada i en diferents escales. Les i les joves, així com els infants, poden generar noves propostes comunitàries que posin en valor el seu paper social rellevant, sovint invisibilitzat durant aquest període de confinament.

Cal que la comunitat educativa del lleure estigui, conjuntament amb les administracions, especialment atenta i sensible a les situacions de persones en situació vulnerable. S'ha d'articular un sistema que faciliti l'accessibilitat a les activitats, tenint en compte eixos de desigualtat com la classe social, la situació laboral familiar, la disponibilitat de recursos econòmics, el territori de pertinença, el gènere, la diversitat cultural i les diversitats funcionals. És imprescindible evitar una doble victimització de les participants que convisquin amb aquestes dificultats i garantir-los un accés equitatiu a les activitats, ja sigui en forma de beques, adaptació de les pròpies activitats i/o de les seves metodologies.

Per aprofundir més aquest tema és convenient tenir present el document específic "Com interpretar i afavorir 2 metres de distància física en EduLleure", que s'annexa.

Fem dels joves i infants part activa

El jove i infant no ha de ser vist com un subjecte passiu de les activitats, sinó que n'ha de ser el centre i ser-ne part activa en tots els seus àmbits.

En molts aspectes del dia a dia de la situació que es viu a causa de la COVID-19, s'ha invisibilitat els joves i infants tendint a una homogeneïtzació de la gestió davant la situació d'emergència. Se'ls ha tingut com un col·lectiu problemàtic o invisible per a la gestió d'aquesta.

Les activitats de lleure educatiu són una oportunitat per retornar la importància d'aquest grup divers i fonamental que és la infància i l'adolescència. En el lleure poden aportar idees, propostes, punts de vista que cal que siguin valorats. Han de ser protagonistes de les activitats.

Animem a les entitats organitzadores d'activitats en el lleure, ja siguin de base de voluntariat o professional, a convertir a infants i joves en el centre de les activitats i a promoure accions de codecisió i coconstrucció amb elles i ells. Són els infants i joves qui poden aportar idees creatives per com fer adaptacions en algunes activitats i, alhora, prendre consciència de les mesures organitzatives que facilitin la seguretat i l'autoprotecció.

2. ADAPTACIÓ DE LES ACTIVITATS PRÒPIES DE L'EDUCACIÓ EN EL LLEURE EN L'ESCENARI COVID-19

En aquest ampli apartat volem fer un primer bloc de totes aquelles consideracions generals que, d'acord amb el document de la mateixa Direcció General de Joventut "[Criteris generals per a l'organització de les activitats de lleure educatiu - estiu 2020](#)", tota activitat d'educació en el lleure ha de tenir sobre seguretat i higiene i que condicionen l'adaptació pedagògica de les seves activitats.

En els posteriors blocs de l'apartat farem un repàs en els principals aspectes a tenir en compte abans, durant i després de la realització de les activitats.

2.1. Consideracions prèvies sobre organització, prevenció i higiene.

Els dos pilars de la prevenció de contagis: el distanciament físic i la traçabilitat.

El context actual obliga a marcar recomanacions per preservar la salut dels i les participants, dirigents i de la comunitat. Les recomanacions incloses en aquest document pretenen actuar mitjançant mesures que han demostrat ser efectives davant la COVID-19. Aquestes són:

- El distanciament físic.
- La traçabilitat.

Ambdós han de permetre dificultar la transmissió de la malaltia i, donat el cas que es detectin participants amb simptomatologia compatible, tenir la facilitat per identificar el contacte dels infants o joves implicats i poder-ne fer l'aïllament. És important potenciar l'autonomia d'infants i joves per escollir com adaptar-se als requisits de distanciament físic i traçabilitat.

No s'ha de perdre de vista el valor de l'educació no formal i les activitats de lleure com a mitjà educatiu i de treball de competències emocionals. Aquest pren més importància en el context actual i ha de ser present en tots els aspectes d'una activitat. El lleure educatiu és l'espai idoni per donar importància a la gestió emocional.

Requisits generals per a participar en les activitats.

Els/les participants a les activitats han de complir alguns requisits per a preservar la salut del grup. Podeu consultar-los al document "[Criteris generals per a l'organització de les activitats de lleure educatiu - estiu 2020](#)".

Consideracions sobre mida dels grups i ràtios.

Les persones participants en cada activitat es dividiran en grups de fins a 10 participants, que anomenarem "grups de convivència" i cada grup tindrà assignat com a mínim una persona dirigent que es relacionarà sempre amb el seu mateix grup d'infants i adolescents amb excepció d'aquelles activitats que puguin requerir algun monitor/a especialitzada. Entre tots els participants caldrà vetllar pel manteniment dels 2 metres de distància.

Malgrat la necessitat de distanciament físic, és important treballar activitats de dinamització i cohesió del grup. Cal posar en valor el sentiment de pertinença al grup com a espai de confiança, seguretat, expressió i suport.

Si és necessari i imprescindible, es poden unir grups mentre es pugui garantir el distanciament físic i la traçabilitat, no obstant, no és recomanable.

La figura de responsable de seguretat i higiene.

La nova figura de “responsable de seguretat i higiene” de cada activitat haurà de vetllar pel compliment de les mesures sanitàries i d’higiene recomanades així com garantir la formació i informació de l’equip de dirigents en aquesta matèria.

És important que aquesta figura participi a l’elaboració de les adaptacions de les activitats i tingui present el valor pedagògic d’aquestes. Aquesta figura pot ser un membre de l’equip de dirigents

Les principals mesures i hàbits de protecció.

1. Rentat de mans sistemàtic.

S’educarà als infants i adolescents en la tècnica del rentats de mans efectiu:

- a. Pas 1: mulleu-vos les mans amb aigua
- b. Pas 2: apliqueu prou sabó per cobrir les mans humides
- c. Pas 3: fregueu totes les superfícies de les mans, incloses la part posterior de les mans, entre els dits i les ungles almenys 20 segons
- d. Pas 4: esbandiu bé les mans amb aigua corrent
- e. Pas 5: eixugueu les mans amb un drap net i sec, una tovallola d’un sol ús o assecador de mà.

Es recomana incorporar en el quotidià la neteja de mans cada 2 hores i cada cop que es canviï d’activitat.

2. Distanciament físic: el mínim és de 2 metres.

S’educarà als infants i adolescents en la importància del distanciament físic com a mesura de prevenció i salut.

Es prioritza que les activitats es facin en espais oberts. Si es fan en espais tancats, han de tenir garantida una ventilació continuada. En tots els casos es prendrà com a mesura estàndard que cada participant disposi de 4 metres quadrats d’espai als llocs on es faci l’activitat.

Ens tornem a remetre al document específic “Com interpretar i afavorir 2 metres de distància física en EduLleure”, que s’annexa.

3. Ús de mascaretes.

En la realització d’activitats no és necessari l’ús de mascaretes si es mantenen les distàncies de seguretat o si no és per dur a terme una cura o atenció justificada.

Qualsevol cura o atenció de proximitat haurà de fer-se amb mascareta i les mesures necessàries (rentat de mans, braços descoberts, sense braçalets,...). És important apel·lar a la responsabilitat individual.

4. Comprovació de símptomes. Detecció de possibles casos.

Es recomana establir rutines dins del quotidià per comprovar la salut dels infants i adolescents. Es recomana també la comprovació diària símptomes en els monitors/es. A tal efecte el monitoratge pot fer ús de l'aplicació mòbil STOP COVID 19 CAT.

En el cas de possibles casos positius de COVID-19 que apareguin durant l'activitat, s'activarà el protocol desenvolupat amb Salut. Cal evitar l'estigmatització d'aquests i preveure dins l'organització de l'activitat com s'actuarà davant d'incidències mèdiques i el seu seguiment posterior.

Requisits generals sobre neteja i desinfecció de les instal·lacions i del material

En la programació de les activitats i els espais a utilitzar, caldrà tenir present els criteris referits al document "[Criteris generals per a l'organització de les activitats de lleure educatiu - estiu 2020](#)" en referència a neteja, desinfecció, ventilació i gestió del material.

Recomanacions generals sobre Seguretat Alimentària.

En preparar-se per l'activitat, es tindran presents les normes específiques de seguretat alimentària recollides en el Decret 203/2013, de 30 de juliol, d'aprovació del Reglament de campaments juvenils. (DOGC núm. 6429 de 31.07.2013) i en el Decret 140/2003, de 18 de juny, d'aprovació del Reglament d'instal·lacions destinades a activitats amb infants i joves (DOGC núm. 3907 de 18 de juny de 2003), parant especial atenció en el moment dels àpats.

Reviseu el document "[Criteris generals per a l'organització de les activitats de lleure educatiu - estiu 2020](#)" per aspectes relatius a l'alimentació i menjador.

2.2. Aspectes pedagògics previs a la realització de les activitats.

Aliança amb les famílies i responsables dels i les menors.

Cal treballar en la mesura del possible per conèixer la realitat dels i les participants a partir d'allò que expressen per sí mateixes o a través de les famílies. És important informar-se abans de l'inici de l'activitat de les situacions viscudes, les seves necessitats, interessos, pors, inquietuds, possibles dols. Les famílies són un element facilitador en el moment de preparar l'activitat no només a nivell organitzatiu sinó informatiu. És important dotar de tranquil·litat i garanties a les famílies, fer-les coneixedores que s'han pres les mesures necessàries perquè l'activitat sigui segura en el context actual. Cal preparar l'activitat a nivell educatiu, sanitari i emocional i així poder adaptar-la a les necessitats dels infants i els i les joves.

Aquest intercanvi d'informació es pot fer a partir de reunions telemàtiques, intercanvi d'informació sobre l'activitat o altres mitjans que permetin tenir una visió més completa de les necessitats de la família i l'infant o jove.

En el moment d'omplir el formulari d'inscripció, les famílies hauran de signar una declaració responsable que l'infant o jove reuneix els requisits de salut necessaris i de coneixement del

context de pandèmia actual i les circumstàncies i risc que comporta. Aquest formulari serà oficial i el facilitarà la Direcció General de Joventut.

En l'àmbit de la salut.

Cal tenir present el perfil de molts monitors i monitores que durant aquets estiu desenvoluparan les activitats des del voluntariat i adaptar les formacions i procediments per atendre les seves necessitats particulars.

És necessari treballar amb els jovent, infants i famílies els requisits per mantenir la seguretat i higiene durant l'activitat. És important que pugin resoldre els dubtes i inquietuds que puguin tenir sobre el context i com es gestionarà aquest durant l'activitat. Cal recollir tota aquella informació de salut que pugui ser d'interès durant el transcurs de l'activitat. Cal informar correctament a les famílies de les mesures sanitàries a tenir en compte al moment de preparar-se per començar una activitat (roba, motxilla, horaris, entrades i sortides...)

En l'àmbit educatiu

Cal dissenyar estratègies i eines que ajudin a detectar casos d'especial necessitat d'acompanyament emocional dels infants i joves, malgrat no substitueixin la tasca d'una figura professional. Les famílies poden expressar altres situacions viscudes que hagin estat dures o traumàtiques pels infants i joves. Les activitats de lleure són una oportunitat pel treball emocional d'acompanyament de les famílies davant la incertesa provocada pel context.

Es recomana, en la mesura del possible, crear espais de disseny conjunt de les activitats entre l'equip educatiu i els i les participants. En aquest moment participatiu es crearà també entre les persones participants un coneixement de la situació i major conscienciació prèvia sobre com es desenvoluparà l'activitat.

2.3. Aspectes pedagògics durant la realització de les activitats.

El quotidià

Es treballarà en els anomenats "grups de convivència", amb un màxim de 10 participants i almenys un responsable major d'edat.

Cal aprofitar els centres d'interès i eixos d'animació i adaptar-los al context actual i l'estat emocional de les persones participants. Per això es recomana la participació dels i les infants i joves en el disseny i adaptació dels aspectes de l'activitat que facilitin l'adopció de mesures de seguretat, distància i higiene.

És important tenir en compte les edats de les persones participants i adaptar el centre d'interès a aquestes. De la mateixa manera, cal estar atents a les diversitats de les persones participants.

Es proposa treballar en centres d'interès que incloguin aspectes com la higiene, la salut, la solidaritat, cura de l'entorn, entre altres. També es recomana adaptar jocs, cançons i danses per a reforçar necessitats com el distanciament físic, la importància de la durada de la higiene de mans, els esternuts, les situacions de contacte, l'ús de mascaretes...

Prenen molta importància les rutines bàsiques, durant tota l'activitat i en diferents franges horàries. Cal establir repeticions o patrons. Per exemple, rentar-se les mans cada 2 hores. El monitoratge haurà d'adaptar les activitats als horaris d'aquesta rutina.

Sobretot en casals, quan la inscripció pot ser diària, i es produeixen diverses entrades i sortides en un mateix dia, cal posar èmfasi en recordar les rutines bàsiques. Cal treballar amb la família mesures que cal dur a terme a casa (dutexes, rentat de roba, etc).

Caldrà seguir les recomanacions de tractament i gestió de residus, tant els que marca el Departament de Salut per a possibles deixalles que hagin pogut estar en contacte amb la saliva dels i les participants, com les mesures sobre residus de cada instal·lació i/o ens local.

El material

És necessari netejar els materials abans i després del seu ús sempre que sigui possible. Cal també netejar-se les mans abans i després de la manipulació.

El material emprat en les diferents activitats no podrà ser compartit entre diferents infants si no se'n fa una desinfecció després del seu ús. En cas que sigui necessari utilitzar instruments musicals de vent o material de busseig es prioritzarà que cada infant o adolescent utilitzi el seu propi material. En cas que no sigui possible, caldrà garantir-ne la desinfecció.

Cal tenir present netejar amb solució hidroalcohòlica o aigua i sabó objectes d'ús personal (ulleres, mòbils, ...).

Els estris i altres materials necessaris per a menjar hauran de ser utilitzats sempre per la mateixa persona o ser d'un sol ús. La neteja dels mateixos anirà a càrrec de les persones de suport a l'activitat.

Les activitats

Els jocs i les activitats esportives es podran realitzar amb els ràtios d'infants o adolescents que estipula el Decret 267/2016 per tal de facilitar les mesures de distanciament físic.

És necessari potenciar les activitats de contacte amb la natura i les que es puguin fer en espais oberts.

Activitats grupals:

- Cal programar activitats en els quals es pugui mantenir la distància entre els participants, en equips petits.
- És necessari desenvolupar activitats sense contacte físic ni proximitat del tronc superior del cos i les cares. Sempre que sigui possible es duran a terme a l'aire lliure.

Piscines, platges i similars:

- Pel que fa a les piscines o d'altres instal·lacions aquàtiques, no hi ha evidència que el nou coronavirus es pugui transmetre a les persones a través de l'aigua en piscines, banys d'aigua termal o zones de jocs d'aigua. El funcionament i el manteniment adequats (inclosa la desinfecció amb clor i brom) d'aquestes instal·lacions haurien d'inactivar el

virus a l'aigua. Malgrat això, és important que les persones continuïn protegint-se en llocs d'aigua recreativa tant dins com fora de l'aigua, per exemple, principalment seguint les indicacions de distanciament físic i una bona higiene de les mans, entre altres (CDC, 2020).

- En el cas de les piscines de les instal·lacions caldrà valorar la realització de torns. Es recomana el treball amb grups reduïts i sectorialització. Caldrà establir horaris i zones pels diferents grups i grups de convivència presents. Caldrà aplicar mesures de neteja i desinfecció entre torns d'ús.
- En el cas d'ús de piscines públiques caldrà acordar sectorialitzacions i franges horàries no compartides amb altres col·lectius poblacionals així com evitar la concurrència de diferents grups d'activitats de lleure o un número d'usuaris superior als recomanats per les autoritats sanitàries. Caldrà aplicar mesures de neteja i desinfecció entre torns d'ús.

Sortides i excursions:

- Cal limitar els desplaçaments als necessaris i evitar si no és necessari l'ús de transport públic.
- S'utilitzaran mascaretes en el cas que sigui necessari un desplaçament en transport públic, malgrat no és recomanable. Caldrà garantir que es disposa de mascaretes suficients per a dur a terme els desplaçaments.
- Es prioritzaran les activitats que no impliquin contacte físic amb la població externa a l'activitat i en els desplaçaments per trama urbana caldrà adoptar les mesures de seguretat adequades.
- Abans de programar una sortida o excursió caldrà informar-se de la fase en que es troba l'àrea a visitar. Si la situació ho recomana, la sortida o excursió quedarà suspesa.

Activitats en el temps lliure, espais propositius i espais d'assemblea:

- És necessari vetllar que es mantingui el distanciament físic en els moments de joc lliure.
- Es recomana la inclusió de les pròpies persones participants a l'hora d'establir les normatives, limitacions d'espais, horaris i mesures d'autoprotecció que regiran l'activitat.

Gestió de baixes i abandonaments:

- La recollida de participants que causin baixa o abandonament sempre s'haurà de fer amb seguretat, en una zona externa al recinte de l'activitat (i garantir que la persona que fa la recollida no tingui contacte amb la resta de participants).
- Caldrà recordar a la persona responsable del o de la participant l'obligació de mantenir informada l'entitat organitzadora de possibles símptomes compatibles amb la COVID-19 durant els posteriors 14 dies.

2.3. Aspectes pedagògics posteriors a la realització de les activitats.

L'avaluació de l'activitat

Les activitats d'avaluació hauran d'estar atentes a recollir com s'han adoptat les mesures de protecció i com s'ha garantit el distanciament.

També caldrà que incorporin una valoració de l'estat emocional de les persones participants i de l'equip educatiu.

Seguiment de les incidències

Es recomana fer un registre diari dels contactes entre persones que s'hagin fet sense les mesures de protecció establertes.

La persona o l'equip responsable de l'activitat ha de garantir que les persones participants i les seves famílies puguin informar-los de possibles símptomes compatibles amb la COVID-19 durant els següents 14 dies des del final de l'activitat o de la participació de l'infant o jove en l'activitat.

Compartir recursos i activitats que s'hagin elaborat

La Direcció General de Joventut crearà una plataforma virtual on les entitats organitzadores d'activitats en el lleure podran trobar i compartir materials fruit de l'adaptació de les activitats a la situació sanitària actual.

En aquesta es trobaran recursos pensats tant pels infants i joves participants com pels equips de dirigents. Sempre que sigui possible es mirarà de donar pautes per grups diferenciats (infants, adolescents, equip de monitors, famílies...). Es facilitaran experiències d'èxit en el marc actual d'altres països.

Així mateix, és important que es creï un recull de recursos professionals d'aquells àmbits que requereixin una intervenció professional més enllà de la que com a educadors i educadores els equips puguin atendre.

3. UN APUNT A DESTACAR: LA CURA I L'ACOMPANYAMENT EMOCIONAL DAVANT LA SITUACIÓ DE COVID 19

Les activitats de lleure aquest estiu 2020 seran una primera presa de contacte per a molts infants i joves amb altres persones de la seva edat. Hauran compartit un confinament i les primeres fases de desescalada, però per a moltes serà la primera presa de contacte amb un entorn socialitzador després de mesos. I en aquest context les acampades, colònies, camps de treball i casals de vacances poder representar un espai de seguretat i confiança on pot aparèixer la necessitat de gestionar emocionalment algunes càrregues dels i les participants, així com de l'equip educatiu.

Malgrat pors i incerteses, hem de saber sostenir i acompanyar des de la normalització i l'acompanyament emocional. No perdre l'essència de l'educació en el lleure com a eina per a la cohesió social i el sosteniment emocional. Cal posar en valor, més que mai, l'ètica de la cura.

En el context actual, és molt necessari que l'equip educatiu sigui conscient de l'experiència que ha tingut cada infant i jove durant el confinament. Cal posar atenció a petits canvis de conducta i actituds que puguin venir donades pel confinament i tractar-los individualment o en grup en funció de la situació. També cal preveure situacions on per les característiques de la persona participant, aquest acompanyament s'hagi de fer d'una forma adaptada.

Cal estar molt atents a casos que requereixin l'atenció de professionals especialitzats (violència de gènere, assetjament...). Els manuals de procediment i protocols interns de les activitats han d'incloure, a més de possibles gestions de situacions sanitàries, la gestió de necessitats emocionals urgents o agudes. Es recomana disposar de telèfons de contacte especialitzats per aquest tipus d'actuacions. Cal recordar als dirigents de l'activitat l'existència de protocols específics, com el de violència masclista o el d'abusos sexuals infantils.

3.1. Gestió emocional. Casos de pèrdua i dol.

Es recomana la creació de la figura responsable de l'acompanyament emocional. Cal aprofitar els recursos del propi equip educatiu per a dissenyar com es gestionarà aquesta tasca. Aquesta ha de vetllar pel compliment de les mesures apuntades en aquest document així com garantir la formació i informació de l'equip de dirigents en aquesta matèria.

Destaquem que en cap cas l'equip educatiu d'una activitat de lleure ha de veure's en l'obligació de fer l'atenció emocional pròpia d'una persona professional. L'equip de lleure té un paper important en la prevenció, la promoció d'habilitats per la vida, la detecció, la primerenca atenció i la derivació de casos que necessitin de suport especialitzat.

Cal gestionar el dia a dia amb el distanciament físic acordat. Aquest permetrà dur a terme l'activitat dins d'uns paràmetres de seguretat necessaris. No obstant, en situacions puntuals i sempre que sigui necessari, es poden fer les cures i gestions emocionals corresponents amb mascareta i aplicant la resta de mesures sanitàries recomanades.

Les atencions i cures en casos de diversitat funcional que no es puguin dur a terme amb el suficient distanciament físic, requeriran de l'ús de mascareta per part del monitoratge. L'ús de mascareta per part del o de la participant amb diversitat funcional és recomanable només si se la pot posar i treure per si mateix/a.

Com a recurs orientatiu per a la gestió emocional de persones joves, la Direcció General de Joventut ha editat aquesta guia:

- [Guia "Com trobar-hi sentit. Consells pràctics per a joves durant el confinament"](#) _

3.2. Estat emocional de l'equip educatiu.

És important vetllar pel benestar emocional de l'equip de dirigents. Aquests també són part de l'activitat i és imprescindible atendre les seves necessitats emocionals de forma adequada.

Cal tenir present que ells, a nivell personal també pateixen els efectes de la crisi Covid19, als quals s'afegeix la responsabilitat de tenir cura de la salut dels infants del grup de convivència que tenen assignat.

Per això, seria recomanable incorporar activitats i dinàmiques que vetllin per tenir cura de l'equip educatiu.

Proposem, per a una primera avaluació de l'estat emocional de l'equip, adaptar el "Qüestionari de benestar emocional i social del Canal Salut, amb els següents enunciats:

- Es facilita a l'equip educatiu la informació necessària sobre la seva tasca, els recursos que tenen per desenvolupar-la i els mitjans amb que compten?
- S'afavoreix la participació activa de l'equip en la gestió de l'activitat, del dia a dia i de les situacions conflictives?
- Les membres de l'equip reconeixen que se'ls valora l'esforç i les seves capacitats?
- La participació en l'equip satisfà les necessitats i expectatives diverses de cada participant?
- Es creen prou moments de trobada periòdica entre els i les membres de l'equip? Es faciliten espais de trobada informal? Són espais segurs i de confidencialitat?
- Hi ha moments, espais i mecanismes per a gestionar situacions emocionals de l'equip (personals o relacionals)?
- S'afavoreix el treball en equip?
- S'afavoreix el bon clima de treball (actitud empàtica, etc)?

Es recomana emprar e document de la Direcció General de Joventut:

- [Guia "Com trobar-hi sentit. Consells pràctics per a professionals que treballen amb joves durant el confinament"](#) _

També és recomanable la utilització de l'aplicació [Gestioemocional.cat](#) on es poden trobar recursos per a gestió emocional (aïllament, records dolorosos, emocions negatives, dificultats per dormir...) un test per autoavaluar l'estat i l'accés a recursos professionals diversos.

Anotació Final:

Aquest document, en ser esborrany, encara no ha estat sotmès a una revisió gramatical final.